2025

Jaarverslag
De Kleine Boerderij

Inleiding

ANBI Stichting De Kleine Boerderij (DKB) zet zich sinds 2022 in voor het toegankelijk maken van gezonde, lokaal en natuurinclusief geteelde voeding voor inwoners van de gemeente Ooststellingwerf met een smalle beurs.
Na de grote opschaling in 2024 naar de nieuwe locatie in Fochteloo, stond 2025 in het teken van verdere consolidatie, verdieping en maatschappelijke verankering. De tuin functioneert inmiddels volledig als sociale voedseltuin met een brede impact op gezondheid, inclusie, educatie en biodiversiteit.

Samenvatting

In 2025 werd de sociale voedseltuin in Fochteloo volledig benut. De voedselproductie kwam stabiel op gang, het aantal zelfoogstgezinnen groeide in samenwerking met de gemeente Ooststellingwerf en het Leger des Heils.
De tuin voorzag wekelijks rond de 180 huishoudens van verse groenten en groeide uit tot een laagdrempelige ontmoetingsplek voor oogsters, inwoners van omliggende dorpen, vrijwilligers en basisschoolkinderen.

Doelstelling
De Kleine Boerderij

Het doel van DKB is om huishoudens met een smalle beurs gratis te voorzien van gezonde, duurzaam geteelde groenten en hen te ondersteunen bij het maken van gezonde keuzes.
Daarnaast draagt DKB bij aan biodiversiteit, sociale verbinding en voedseleducatie.

Foto: Rens Hoyenga

Gezond eten voor mensen met een smalle beurs

In 2025 werden structureel verse groenten, fruit, aardappelen en kruiden geleverd aan:
- Alle cliënten van de Voedselbank Ooststellingwerf
- Zelfoogstgezinnen uit de gemeente Ooststellingwerf
- Gezinnen via groentetassen van het Leger des Heils

De tuin heeft capaciteit om circa 200 huishoudens te voorzien van voeding. We hebben dit jaar extra ingezet op het verzamelen van fruit in het najaar, door particulieren met fruitbomen te vragen of ze een deel wilden afstaan aan de tuin, ten behoeve van mensen met een smalle beurs. Dit was succesvol, we hebben van september tot en met de laatste oogst in november appels, peren, pruimen en druiven kunnen aanbieden.

Sociaal & inclusief

Meer dan 30 vrijwilligers waren structureel actief in 2025. Mensen met uiteenlopende achtergronden vinden in de tuin een plek voor ontmoeting, zingeving en herstel.
Voor sommigen biedt de tuin structuur en daginvulling, voor anderen is het een plek tegen eenzaamheid, de Nederlandse taal te oefenen of gewoon plezierig buiten in de tuin te werken.

Naast de structurele vrijwilligers hebben we ook meewerkdagen georganiseerd voor de sponsoren. Rabobank kwam twee keer meehelpen met een team, ook Univé kwam twee keer helpen met een groep enthousiaste medewerkers.

Daarnaast deden we zoals elk jaar weer mee aan NLDoet in maart, waarbij een grote groep mensen meehelpt de tuin lente klaar te krijgen.

"Ik kom hier graag. Je bent buiten bezig, je helpt mee en het levert eten op voor mensen die het nodig hebben. Dat voelt goed."
Vrijwilliger De Kleine Boerderij

Kinderen & educatie

Workshops
In 2025 namen opnieuw honderden kinderen deel aan workshops, schoolmoestuinen, kookactiviteiten en oogstdagen. Via het programma Rotary Healthy kids waren alle basisscholen in de gemeente uitgenodigd om een bezoek te brengen aan de tuin. Scala Welzijn nam DKB weer op in de naschoolse activiteiten.

Kindertuin
In 2025 is een start gemaakt met de ontwikkeling van de Kindertuin: een speciaal ingericht gedeelte van de sociale voedseltuin waar kinderen spelenderwijs leren over gezond eten, biodiversiteit en natuur. De eerste voorbereidingen zijn getroffen op basis van de groeiende vraag vanuit scholen en welzijnsorganisaties naar structurele educatieve activiteiten.

Tuinfestival
In 2025 nam De Kleine Boerderij deel aan het tuinfestival ‘Van tuin tot tafel’ bij het Biosintrum in Oosterwolde, waar basisschoolleerlingen spelenderwijs leerden over bodemleven, moestuinieren en gezonde voeding. Kinderen zaaiden groenten, onderzochten de bodem en volgden hun gewassen later in de sociale voedseltuin in Fochteloo, waardoor natuurbeleving en voedselproductie direct met elkaar werden verbonden.

Verbinden en ontmoeten

De sociale voedseltuin functioneerde in 2025 steeds sterker als ontmoetingsplek voor inwoners, vrijwilligers en bezoekers uit de regio. Op 28 juni vond een drukbezochte Open Dag plaats, waar veel bewoners kennismaakten met de tuin, de activiteiten en de maatschappelijke doelstellingen van De Kleine Boerderij.
Daarnaast brachten op 4 juni de fracties van de gemeenteraad een werkbezoek aan de tuin, wat bijdroeg aan het vergroten van het bestuurlijk draagvlak en het inzicht in de maatschappelijke waarde van de sociale voedseltuin.
Ook werden diverse buurtactiviteiten georganiseerd, waaronder het pompoenfeest voor kinderen uit het dorp, dat uitgebreid werd belicht in De Stellingwerver. Verder vonden er gedurende het seizoen workshops plaats en ontstonden er dagelijks informele ontmoetingen tussen bewoners, vrijwilligers en wandelaars, waardoor de tuin steeds meer uitgroeide tot een laagdrempelige plek voor verbinding en contact.
DKB stond op 1 april ook op de Zorg en Welzijnsmarkt in Oosterwolde, met het doel zichtbaar te zijn voor inwoners die wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

Bijdrage aan de biodiversiteit

De tuin herbergt meer dan 80 soorten gewassen en wordt volledig beheerd zonder bestrijdingsmiddelen of kunstmest.
Bijzondere waarnemingen zoals de boomkikker, wespspin en koninginnenpage onderstrepen de ecologische waarde van de tuin.
In 2025 is ook een kleine vijver gecreëerd waar al snel kikkers, libellen en andere insecten op af kwamen.

Mealprep café: verbinding en gezond eten wanneer de tuin gesloten is

In de winter van 2025, wanneer de tuin grotendeels gesloten is en alleen wintergroenten zoals prei en boerenkool beschikbaar zijn, startte De Kleine Boerderij samen met het Leger des Heils het Mealprep café in buurthuis Het Ketelhuis.
Dit initiatief bood juist in de rustige maanden ruimte voor ontmoeting, gezonde voeding en betrokkenheid. Tijdens gezamenlijke kookmomenten werden eenvoudige, betaalbare maaltijden bereid, die deelnemers in meerdere porties mee naar huis namen.
Het Mealprep café hielp sociale verbinding te behouden buiten het teeltseizoen, voorkwam winterse eenzaamheid en hield vrijwilligers en oogsters actief tot de start van het nieuwe seizoen

Samenwerking & draagvlak

In 2025 werd samengewerkt met onder andere:

- Gemeente Ooststellingwerf
- Voedselbank Friesland en Ooststellingwerf
- Leger des Heils
- Scala Welzijn
- Stichting De Kortsluiting
- Biosintrum

Scholen, kinderopvang en lokale partners zoals Scheffer media, Rabobank, Univé, Restaurant Het Goede Leven, De Leyhoeve, Lions, Rotary, Kerken, Dorpsbelang, etc.

In de media 2025

Televisie / video
·BinnensteBuiten (KRO-NCRV) – “Een voedseltuin voor de smalle beurs”
https://binnenstebuiten.kro-ncrv.nl/buitenleven/video/een-voedseltuin-voor-de-smalle-beurs
Kranten en online nieuws
·Friesch Dagblad – “In elk dorp een voedseltuin, dat is de droom”
https://frieschdagblad.nl/regio/In-elk-dorp-een-voedseltuin-dat-is-de-droom-46701274.html
·Nieuwe Ooststellingwerver – artikel over Mealprep Café in buurthuis Het Ketelhuis
https://nieuweooststellingwerver.nl
·Dagblad van het Noorden – artikel over De Kleine Boerderij in Fochteloo
https://dvhn.nl
·De Nieuwe Ooststellingwerver – meerdere artikelen over De Kleine Boerderij en buurtactiviteiten (o.a. pompoenfeest)
Radio / lokale omroep
·Omrop Fryslân – interviews en aandacht voor De Kleine Boerderij
·Omroep Odrie – berichtgeving over zelfoogst en sociale voedseltuin
https://omroepodrie.nl
Podcasts
·Podcast Sociale Voedseltuinen Nederland – gesprekken over maatschappelijke impact en opschaling
https://socialevoedseltuinen.nl
·Podcast May & June – interview over De Kleine Boerderij, gezond eten en sociale verbinding
Landelijke platforms / netwerk
·Sociale Voedseltuinen Nederland – officiële erkenning De Kleine Boerderij
https://socialevoedseltuinen.nl/nieuws/de-kleine-boerderij-officieel-erkend-als-sociale-voedseltuin/
Eigen communicatiekanalen
·Nieuwsberichten en updates:
https://www.dekleineboerderij.frl/nieuws

Vooruitblik 2026

In 2026 ligt de focus op het verder versterken en verduurzamen van De Kleine Boerderij. Een belangrijke stap is het afronden en in gebruik nemen van de Kindertuin, waarmee voedseleducatie structureel wordt verankerd binnen de sociale voedseltuin.
Daarnaast wordt het teeltplan verder uitgebreid met een grotere variatie aan groenten, kruiden en fruit, afgestemd op de wensen van oogsters en afnemers en gericht op een diverse voedselvoorziening.
Ook wordt actief ingezet op het werven van nieuwe sponsoren, fondsen en samenwerkingspartners, zodat de maatschappelijke impact van De Kleine Boerderij ook in de toekomst kan blijven toenemen.